

TRGOVSKI LIST

Licijska knjižnica,
Ljubljana

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 26. maja 1923.

ŠTEV. 60.

IVAN MOHORIČ:

Pomen in namen Savičeve knjige.

K prvemu delu Savičeve študije o naši industriji in obrlih nisem kot prevajalec namenoma naprej napravil uvoda, niti nisem komentiral njegovih izvajanj tekom prevajanja. Sedaj pa je zaključen prevod prvega dela te osnovne študije, ki nam nudi bogato zbirko podatkov in informacij o industrijskem in obrtnem podjetništvu v naši državi, smatram za nujno potrebno izpregovoriti k temu nekoliko besed.

Namen, katerega sem hotel doseči s prevodom je bil dvojen. — Predvsem sem hotel informirati vse naše gospodarske kroge pa tudi širšo javnost s slovenskim prevodom o tem, kakšne vrste industrije so razvite in zastopane v naši ujedini kraljevini, da se na ta način poglobi in izpopolni tudi gospodarska stran našega domovinskega in pravilno usmeri naša gospodarska orijentacija. Na drugi strani pa sem imel interes, da opozorim vso javnost, posebno pa prizadete kroge na kritični in programski del Savičeve knjige in prav posebno na one točke v katerih presoja bodočnost razvoja in napredka posameznih vrst industrije, obrtovi v naši ožji domovini, Sloveniji.

Savič je kot šef industrijskega oddelka v trgovinskem ministrstvu tekom prvih dveh gospodarsko najbolj nestalnih let po prevratu, v najbolj kaotičnih gospodarskih razmerah izvršil veleslasno delo, da je prvi zbral podatke o stanju posameznih panog naše produkcije, o kapaciteti sedanjih naprav, njih razvojni možnosti, o nalogah, ki so pripadle nekaterim strokam vsled izpremenjenega gospodarskega - političnega položaja, o tehniki, organizaciji in smereh naše trgovine s temi produkti in na podlagi teh podatkov orisal v glavnih črtah položaj naše industrije in njene perspektive v najbližji dobi. Iz njega lahko črpamo celo bogastvo nasvetov, podnetov in inicijativnih predlogov, ki so razmotrivanja vredni.

Kakor omenja pisatelj sam v uvodu k svoji knjigi, so bili podatki, ki jih je prejel od uradov, organizacij, gospodarskih korporacij in tvrdk samih v mnogem oziru nepopolni, mnogokrat nekočni, na čemur je vse delo nekoliko trpelo. Tudi se je vsled hitrega menjavanja gospodarskih razmer, do danes, ko čitamo knjigo v slovenskem prevodu, marsikaj izpremenilo. Toda v tej prvi dobi ni bilo mogoče drugače delati in se je bilo treba zadovoljiti tudi s takimi podatki, da smo čim hitreje dobili pregled v roke.

S to Savičevo, rekel bi gospodarsko enciklopedijo je bil položen temelj, na katerem se je že tedaj in bo v prihodnjih letih brez dvoma zgradila obsežna temeljita in izčrpna monografična gospodarska literatura, ki nam bo podala končno sliko o gospodarskih razmerah in položaju posameznih panog naše poljedelske, obrtne in industrijske produkcije, ker se bodo medtem razmere več ali manj ustalile. — Posebno zanimivo je za nas opis podjetij v Sloveniji, ki ga pred Savičem v taki obliki sploh nismo nikoli imeli. Podatki, ki jih je imel Savič o Sloveniji na razpolago, so bili prav posebno pomanjkljivi, česar pa so kriva v mnogem oziru tudi

podjetja sama, ker odgovarjajo na vprašanja nejasno, ako sploh odgovorijo.

Polemika radi nepopolnosti statističnih podatkov s Savičem bi bila forej skrajno neumestna. V interesu stvari bi bilo le, da bi za Slovenijo vsaj naši strokovnjaki vsako panogo Savičeve študije posebej dopolnili in poslali tozadevne ekspozije potom trgovske zbornice industrijskemu oddelku trgovskega ministrstva. Jaz sam sem lani skušal pridobiti za tako dopolnitev naše strokovnjake in vodilne ljudi posameznih trgovskih in industrijskih strok, kar pa se mi ni niti deloma posrečilo. Pobijati sem hotel s tem, da na slovenskem jeziku nudim našim ljudem priliko čitanja Savičeve knjige, ono našo usodopolno hibo, namreč našo domišljijo, da je samo Slovenija industrijsko razvita in da ostale pokrajine nimajo ničesar, kar se pri nas še vedno pogosto sliši in celo iz ust ljudij, od katerih bi človek lahko upravičeno pričakoval in zahteval, da resneje presojuje razmere. Ta domišljija nam je že dosedaj mnogo škodovala in nam grozi pri naši nepoboljšljivosti povzročiti še velike škode.

Se mnogo važnejši kot informativni pa je kritični moment v Savičevi knjigi. In baš na ta moment, namreč na njegova izvajanja glede nalog in zahtev naše bodoče industrijske politike, kjer so Savičeve sodbe in nazoni za Slovenijo usodopolni in katastrofalni, sem hotel še prav posebno opozoriti naše kroge. Že takoj, ko je izšel prvi del, se je pričela po naših in hrvaških časopisih in strokovnih revijah velika polemika radi njegovih izvajanj o železarski in kemični industriji v Sloveniji in ko smo sedaj pretekli mesec priobčili v našem listu prevode tozadevnih člankov so postali tudi naši širši obrtniški krogi pozorni na njegove nazore. Pozornost zasluži stvar prav posebno radi tega, ker je napisal ta izvajanja Savič ne kot privatnik, marveč v svojstvu šefa industrijskega oddelka trgovskega ministrstva, katerega firmo nosijo njegova dela, in kot eden vodilnih in pri odločitvah v naši industrijski politiki eden najbolj merodajnih faktorjev.

Mi se s temi izvajaji ne moremo in tudi ne smemo strinjati. Ne morda radi lokalnega patriotizma, še manj pa iz kakage političnega nerazpoloženja. Zadrje je popolnoma izključeno in uverjen sem, da je tudi na Savičevi strani enako. Načelnik Savič je pisal svoja dela z idealizmom in z vročo željo, da pripomore in vnese v našo podjetnost več usmerjenosti, smotrenosti, da opozori naše denarne zavode in kapitalistične kroge na speče naravne zaklade in na one stroke, ki imajo v posameznih pokrajinah mnogo razvojne možnosti, na obrate, ki so potrebni modernizacije, tehnične preureditve, da dosežejo poln razmah. Vendar preveča še vsa njegova dela odsev tragike, ki jo je preživljal v svojem položaju v balkanski in svetovni vojni, ko je videl, kaj je trpela njegova domovina in koliko dragih ljudskih žrtev je zahtevalo pomanjkanje industriji za narodno obrambo. Zato se ta skrb in strah, da nas ne bi bodoča eventualna vojna našla nepripravljene, vleče kot rdeča nit skozi vsa poglavja in razmotrivanja njegove knjige. Vedno pri vsaki priliki povdarja in podčrtuje moment narod-

ne obrambe in državne varnosti.

Industrija v Sloveniji nam je preblizu meje. Radi členovitosti in težavnosti naše meje naj bi se v Sloveniji po njegovem mnenju ne imele snovati več industrije, ki pridejo v slučaj vojne za obrambne svrhe vpoštev in že obstoječe naj bi se bodisi koncentrirale v sredino države ali pa naj bi se jih prisililo, da delajo samo za izvoz.

Razumemo, da so njegove želje in nazoni, da naj se industrijska podjetja kranjske industrijske družbe na Jesenicah in jeklarne v Ravnah prenesejo v Bosno, da je treba smodnišnico v Kamniku premestiti v Srbijo itd. morda le izrazi duševnih muk komaj prestalnih grozot svetovne vojne. Radi tega mu teh izvajanj ne štejemo v zlo. Prepričan sem, da nam on ni hotel s tem škodovali, marveč, da mu je dolične vrslice diktila samo skrb za našo skupno bodočnost. Kljub temu teh nazonov, ki so bili izrečeni s tako oficijelnega mesta, kakor je pozicija Saviča v naši gospodarski politiki, ne smemo lahkomišno omalovaževati, marveč moramo računati z njimi, da se začnejo v praksi uveljavljati in izvajati.

Savič izhaja iz napačne premise, da je industrija v Sloveniji za slučaj vojne preveč eksponirana, da bi se moglo z njenim obratovanjem računati in da jo je radi tega treba koncentrirati v naši državi v Bosni in Šumadiji. To naziranje je popolnoma napačno, ker vsak lajik ve, da je pri modernem načinu bojevanja z uporabo zrakoplovov prilično vseeno, ali je kaka tovarna, ko jo nameravam razstreliti 40 ali 400 kilometrov oddaljena od meje odnosno od fronte. V dobi, ko plovejo aeroplani po 4.000 km v ravni črti in ko vstrajajo nad 24 ur brez prestanka v zraku, je obrambena industrija v Ravnah ravno tako eksponirana, kakor v Ljubiji in v Užicah. Obdani smo od samih visoko industrijaliziranih sosedov, ki razpolagajo za slučaj vojne z vsemi sredstvi mo-

derne avijatiške tehnike, da lahko uničijo prve dni vse važne obrambene industrije v najglobljem srecu naše države.

Sicer pa tu ni mesto za polemiko s Savičevimi nazoni. Niti ni to moja naloga kot prevajalca, da bi v ta namen porabil priliko, ko pišem epilog k prevodu. Po mojem mnenju je treba, da se o teh obsežnih vprašanjih, ki jih je narezal Savič v svojih delih, temeljito razpravlja, da se pojmi in nazoni na podlagi mnenj strokovnjakov iz industrijskih, znanstvenotehničnih in vojaških krogov razbistrijo in da posebna anketa odloči glede programa in smeri naše bodoče industrijske politike.

Stvar je za nas prevažna, da bi se mogli zadovoljiti in izživeli le v polemičnih razpravah z nazoni zastopanimi v Savičevem delu, ker stoji danes velik del čitateljev pod vplivom Savičevih izvajanj, ne morda toliko iz oportunističnih razlogov, marveč iz prepričanja o pravilnosti te ideologije. Med njimi so celo znanstveniki, od katerih tega ne bi bili pričakovali.

Nočem se zamisliti v usodna vprašanja, ki se pojavijo, ako bi se imela profi nam uveljaviti taka smer industrijske politike. Želim le, da moj prevod ne zgreši cilja, in da najde prav odmev v vseh naših gospodarskih krogih.

Moja želja je bila še ta, da bi izšel Savič ponatisnjen iz Trgovskega lista kot knjiga, ker je za šole in tudi za samouke trgovce in obrtnike zelo važen. Ker pa jim je pri čitanju posameznih partij v Trgovskem listu morda odšel marsikak važen članek ali predlog, bi se stvarina zbrana v knjigi bolje uveljavila in bi ostal prevod trajnejše vrednosti. Zanimanje za Savičevo knjigo v Sloveniji raste; posebno razveseljivo je, da jo obrtniški krogi pridno čitajo. Upajmo, da bo to čtivo rodilo obilne sadove in da bodo čitatelji sprejeli drugi del prevoda še z večjim interesom.

I. Mohorič.

Stanje trgovskega strokovnega in nadaljevalnega šolstva v Sloveniji.

(Nadaljevanje.)

II. DRŽAVNA DVORAZREDNA TRGOVSKA ŠOLA V MARIBORU.

Mariborska šola je bila ustanovljena leta 1919 in sicer izprva kot zasebna dvorazredna trgovska šola s posebnim kuraforijem na čelu. Pravico javnosti je dobila z odlokom

bivšega poverjenišstva za uk in bogočastje v Ljubljani z dne 1. junija 1920. V državno upravo je bila prevzeta s 1. septembrom 1920.

1. Statistični podatki glede dosedanjega obiska in učnega uspeha so razvidni iz sledeče tabele:

L e t o	Š t e v i l o			Skupaj	Dovršilo šolsko leto z ugodnim uspehom	
	razredov	učencev	učenk		učencev	učenk
1919/20	2	28	30	58	20	22
1920/21	4	63	66	129	50	47
1921/22	4	54	75	129	44	53
Skupaj . . .		145	171	316	114	127
Sprejetih v šolskem letu 1922/23.	5	69	115	182		
Skupaj . . .		214	284	498		

Frekvenca šole bi se seveda, ako bi dopuščali prostori in ako bi bilo več učiteljskih moči na razpolago, močno povečala. Žalostno dejstvo je, da je bilo lani vsled pomanjkanja prostorov odslovljenih 70 učencev in učenk. Letos pa 60, ki jih vodstvo ni moglo sprejeti. To je tem žalostnejše, ker igra ta šola v narodnopolitičnem oziru v Mariboru posebno

važno ulogo, da vzgaja trgovski naraščaj v slovenskem jeziku.

Prezreti pa ne smemo, da kaže statistika obiska na tem zavodu rastočo frekvenco Nemcev, medtem ko je število slovenskih slušateljev stacionarno. To je dokaz skrajne malomarnosti naših ljudi, ki ne znajo ceniti nobene domače pridobitve. Leta 1919/20 je bilo na zavodu med

dijaki 56 Slovencev in 1 Nemec. — Leta 1920/21 je bilo 117 Slovencev, 4 Srbohrvači in 8 Nemcev, lani je število Slovencev nazadovalo na 108, Srbohrvači so ostali 4, število Nemcev je naraslo na 16 in letos pa je Nemcev že 27, Srbohrvačev 11 in Slovencev pa 144. Slabo izpričevalo si bomo dali, ako bodo v par letih Nemci tvorili polovico dijaštva na šoli in s tem dokazali praktično svoje zanimanje in razumevanje za domač zavod.

2. Učila in zbirke.

Glede učnih sredstev, kakor knjig, zemljepisnih učil, zbirke učil za pouk v blagovnanstvu in tehnologiji, pisalnih strojev in celo glede neobhodno potrebnega šolskega inventarja, je mariborska trgovska šola v zelo neugodnem položaju. Medtem ko sta trgovski šoli v Ljubljani in v Celju imeli učila in inventar vsaj deloma že iz predvojnega časa, ni imel mariborski zavod ob svoji otvoritvi leta 1919 ničesar, ker Maribor do tedaj sploh ni še imel podobnega oz. enakega zavoda. V prvi sili je prišlo šoli na pomoč mestni magistrat s tem, da je dal na razpolago učne sobe, klopi, table in nekaj opreme za šolsko posvetovalnico. Takoj po otvoritvi šole je pričelo šolsko vodstvo z zbiranjem najnujnejših učnih, oz. z nabiranjem denarnih sredstev za nabavo neobhodno potrebnih učnih sredstev. Blagovna in zemljepisna zbirka sta v prvih povojih. Zemljevidov ni možno nabaviti nobenih že dve leti, ker ni zato potrebnih sredstev. V svrhu izpopolnjevanja zbirke blagovnih vzorcev in sploh učil za pouk v blagovnanstvu se je obračalo ravnateljstvo na posamezna jugoslovanska podjetja s prošnjami za brezplačno naklonitev vzorcev. Dotacija za izpopolnitev imenovane zbirke z nakupom raznih blagovnih vzorcev, ki bi bili za pouk neobhodno potrebni ni prejela šola še nobene. Tu bi mariborski denarni zavodi, ki so na obstoju šole eminentno interesirani, lahko priskočili s primernimi zneski na pomoč.

3. Inventar.

Za nakup pisalnih strojev je prejelo ravnateljstvo doslej svoto Din 7.500.— za kar je bilo možno nakupiti tri pisalne stroje sistema Adler. Pri sedanjem številu dijaštva, ki se pa v bodoče gotovo ne bo skrčilo, bi potrebovala šola vsaj 15 pisalnih strojev in 1 za ravnateljsko pisarno. Šola si pomaga doslej s stroji, ki jih daje na razpolago član učiteljskega zbora g. Maks Kovač proti poznatni odškodnini od strani učenek in učencev.

Brez odloga pa bi moralo ravnateljstvo preskrbeti vsaj 3 do 4 omare za shrambo učil iz blagovnanstva, 2 do 3 manjše omare za deške letnike, kjer bi naj bili razstavljeni predmeti iz blagovnanstvenega pouka, 1 eksperimentalno mizo, 1 večjo mizo za posvetovalnico, 1 omara za knjige, 1 stelažo za zvezke in 1

omara za shranjevanje zemljevidov.

Velik nedostatek na zavodu je tudi pomanjkanje primernih klopi za pouk v vzornem konfoarju. Šola bi morala imeti vsaj za razrede II. letnika na razpolago primerne mize ali klopi, na katerih bi učenci in učence II. letnika vršili konforna dela lepše in lažje. Takih klopi ima zavod na razpolago samo za prvi razred. Začasno se nahajajo te klopi v dekliskem razredu II. letnika. Ta inventar bi za mariborske lesne trgovce in pohištvene industrije ter mizarstvo zadrugo ne pomenil težkih žrtev, ako bi ga poklonili šoli.

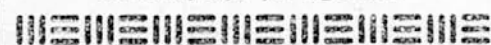
4. Knjižnica.

Zelo skromne so seveda tudi knjižnice, tako učiteljska kakor dijaška, podporna in zabavna. Učiteljska in dijaška podporna knjižnica sta potrebni izdatne podpore; prva za nakup zlasti znanstvenih strokovnih del, ki jih učiteljstvo spričo neugodnih gmočnih razmer ne more kupiti z lastnimi sredstvi; podporna dijaška knjižnica bi pa bilo treba opremiti z vsemi v zadnjih letih izišlimi učnimi knjigami za trgovske šole. Podporna dijaška knjižnica obsega 30 izvodov Trgovske korespondence (Kleibel-Vole), 40 Trgovskih računov (Sič) in nekaj izvodov Melikove Jugoslavije. Nabaviti bi bilo treba med drugim zlasti primerne število Čebularja: Knjigovodstvo za trgovske šole, Verbiča: Blagovnanstvo za dvorazredne trgovske šole in novo izdajo Melikove Jugoslavije, ki je namenjena kot učna knjiga za pouk v domoznanstvu, dalje Slovensko stenografijo, Samoznaki, Stenografsko čitanko, Čitanke za višje razrede srednjih šol, slovenske slovnice, nemške čitanke in hrvaške oziroma srbske čitanke in slovnice.

(Dalje sledi.)

Kar je res, je res!

Testenine »PEKATETE«, kakršne se izdelujejo v zadnjem času, so tako okusne in lažne, da se jih splošno hvali. Gospodinj, zahtevajte jih pri trgovcih!

Ureditev avtonomnih financ.

Zakonodaja o avtonomnih financah obstoji pri nas še vedno le iz bivših avstrijskih zakonov in različnih naredb, ki se izza političnega preloma niso v bistvu spremenile. Ta zakonodaja je bila še za normalne razmere pomanjkljiva, vendar je za takratne razmere za silo še zadostovala. Izza političnega preobrata so vsled devalvacije valute nastopile povsem nove razmere. Potrebe avtonomnih korporacij so se tako izdatno pomnožile, da se ne morejo še naprej pokrивati edino le na dosedaj običajni način. Specijelno doklade na direktne davke dosejajo take izmere, da niso več v pravem razmerju z državnim dav-

kom. Te doklade presegajo skoro brez izjeme višino državnih davkov, pogosto pa v zvezi z državnimi davki popolnoma izčrpavajo obdani donos ali dohodek.

Obstoječe prilike nujno silijo, da se avtonomne finance uredijo, odnosno da se omeji prekomerno povziranje avtonomnih doklad na direktne davke za oblasti, sreže in občine. Prekomerne doklade niso nič drugega nego prikrita premoženjska oddaja, ki se plačuje iz osnovnega premoženja. S tem se slabijo davčni viri in v doglednem času morajo usahni, ako se ničesar ne ukrene.

Nevzdržne razmere, nastale vsled prekomernih doklad se nikakor ne morejo ublažiti edino le z diferenciranjem za posamezne davčne vrste, ampak je treba zlo radikalnejše odpraviti. Diferenciranje bi preprečilo le preobremenitev nekaterih davčnih vrst, zato bi pa tem bolj obremenilo davčne vrste, na katere bi se moralo prevaliti izpad, ki bi nastal ravno vsled diferenciranja. Diferenciranje mora torej biti le prehodnega pomena, da **trenotno** oblaži preobremenitev nekaterih davčnih vrst.

Enako težke razmere so obstajale tudi v drugih nasledstvenih državah bivše avstro-ogrske monarhije, predvsem na Češkem in v Avstriji, ki so preprečile previsoke doklade s preodkazili iz državnih sredstev.

Na Češkem participirajo po zakonu iz leta 1921. avtonomni organi na donosu zemljiškega davka, hišnega davka, davka na poslovni promet in žganjarine.

Od zemljiškega davka obdrži država le vojne pribitke, davek sam pa se razdeli med deželo in občine, katerim se je dovolilo pobirati največ 200% doklade. Vrh tega se pobirajo dovoljene doklade tudi na zemljiški davek.

Donos hišnega davka se razdeli med državo in občine po enakih delih. Predložene občine, to je take, ki smejo pobirati 200% ali višje doklade dobe še nadaljni prispevek, ki pa v zvezi s polovičnim donosom ne sme presegati dve tretjini državnega davka.

Od davka na poslovni promet dobe avtonomne korporacije 40%, država pa obdrži 60%. Prispevek avtonomnih korporacij se razdeli na dežele, okraje in občine.

Od žganjarine dobe dežele celoten pribitek, v celoti približno 14% žganjarine s pribitkom vred.

Zaradi teh preodkazil se doklade na hišni davek ne smejo zviševati, doklade na posebno pridobnino v zvezi z državnim davkom in pribitki pa ne smejo presegati 80% čistega donosa iz poslovnega leta, ki je merodajno za davčno odmero.

Se dalje je šla Avstrija, ki je z zakonom z dne 3. marca 1922 priznala deželam, okrajem in občinam izdaten delež na dohodnini, rentnini, pridobnini, davku na žganje, pivo in vino, dalje na prenosnih pristoj-

binah in pristojbinskem nameslku. Prepustila jim je slednjič tudi donos realnih davkov.

Jasno je, da se tudi pri nas brez izdatne državne pomoči ne bo moglo zadovoljivo urediti avtonomnih financ, posebno čim se aktivira oblastna in srezka samouprava. Ta samouprava ima začrtano tako obširno področje, da izdatkov, potrebnih za izpolnitev svoje naloge, ne bo mogla pokrivati brez izdatnih doklad na državni davek. Že sedaj itak težaven položaj se bo z novimi dokladami še bistveno poslabšal. Bilo bi torej le pravično, da bi država s predajo agend, katere vrši sedaj sama, priznala samoupravi poleg 70% državnega pribitka, ki se pobira za nadomestilo bivših deželnih doklad, še nadaljnji delež na državnih davkih, s katerimi se sedaj pokrivajo izdatki, katere naj po zakonu vrši samouprava.

Potrebno je pa tudi, da se tem povodom urede avtonomne finance sploh, jih okrepi s primernimi preodkazili iz državnih sredstev in jim nakaže smernice, v katerih naj se razvijajo, da ne bodo navezane edino le na doklade na državni davek.

Narodna skupščina je imela sicer priliko se baviti z avtonomnimi financami povodom uveljavljanja zakona o oblastni in srezki samoupravi, je pa končno ureditev, če se je zavedala obstoječega nevzdržnega položaja, prihranila za poznejši čas.

Po členu 73. tvorijo namreč redne dohodke oblasti, oziroma srezov državne podpore in dotacije, ki so določene z državnim proračunom in državnimi zakoni. S tem je v načelu priznana pravica oblasti in srezov, da dobivajo za vršitev svoje naloge podpore in dotacije iz državnih sredstev. Vendar pa nikakor ne zadostuje, da se to le v načelu priznava, ampak bi bilo potrebno, da se po tem načelu urede tudi zakoni in izrecno določi, kdaj, pod katerimi pogoji, v kateri izmeri itd. imajo oblasti in srezni pravico do državne podpore ali dotacije. Istočasno bi se naj preuredil tudi občinski zakon v tem smislu, da bi tudi občine bile deležne preodkazil iz državnih davkov.

Predno se avtonomne finance ne uredi, odnosno predno se izrecno ne določi izmera državnih podpor in dotacij avtonomnim korporacijam, je popolnoma izključeno, da bi se moglo aktivirati samoupravo v nameravanim obsegu, ker že sedanje doklade dosejajo izmero, ki ni več v skladu s plačilno zmožnostjo davkoplačevalcev.

Istočasno bi se naj preuredil tudi občinski zakon v tem smislu, da bi tudi občine bile deležne preodkazil iz državnih davkov.

Avtonomne finance se nikakor ne morejo urediti edino le na ta način, da se dovoli pobirati doklade tudi na dohodnino, ki je bila do sedaj oproščena avtonomnih doklad. Izgleda, kakor da bi država hotela

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

»Na vsak način si vedel za govorico in mi nisi o tem nič povedal; zdaj ti povem, da to ni bilo prav, pozneje ti tega več ne bom očitil; sploh naj se o tej stvari med nama ne govori nikoli več.«

»Po mojem mnenju ti je šlo govorico preveč do srca.«

»Samo danes me pusti, da ravnam po svojem razumu.«

»Kaj pa hočeš storiti?« vpraša Fink.

»Ne vprašuj me, razločno čutim, kaj mi je storiti. Pojdiva.«

»Torej stori, kar smatraš po svoji razsodnosti za pravo. Ne pozabi pa, da bo tem ljudem vsak prizor, ki ga napraviš pred njimi, le v za-

bavo, in to tembolj, če se boš pokazal razburjenega.«

»Zaupaj mi,« mu pravi Anton, »ostal bom miren.« —

V razsvetljenih prostorih se je nahajala velika družba; navzoče so bile vse mamice, več očetov, povabljeni so bili tudi drugi rodbinski člani; predvajali so se imeli namreč nekateri naučeni plesi. Pri vstopu je Fink s skrbjo pogledal na svojega prijatelja, Antonov obraz je bil potrft, toda stopal je z veliko odločnostjo. Ločil se je od Finka in stopil takoj k Leonori, s katero je že imel dogovorjen prvi ples. Gospodična je bila danes nad vse dražestna, in velike oči so žarele veselja. Prišla je svojemu plesalcu nekoliko korakov nasproti ter mu prijazno očitala dejala: »Tako pozno prihajate, ples se takoj prične, in jaz sem si nadejala, da bom mogla poprej še malo kramljati z vami. Papa je tudi tukaj, predstavim mu vas. — Toda kaj vam je? — Tako svečan obraz delate.«

»Milostljiva gospodična,« odvrne

Anton s poklonom, »obžalujem, da se moram odreči časti, da bi plesal z vami prihodnji ples.«

»In zakaj?« prestrašeno vpraša mlada dama.

»Poslušajte me, ne morem ostati dalje v tej družbi in danes prihajam le, da se opravičim pri vas in pri domači dami vsled svojega odhoda.«

»Kaj vendar mislite, gospod Wohlfart!« zakliče Lenora ter sklence roke.

»Veliko več, nego na mnenju drugih, mi je ležeče na vašem dobrem mnenju,« pravi Anton zardel, »in pred vami se hočem najprej opravičiti.«

»Ne smete se opravičevati, — ne razumem vas!«

Anton pa ji je pričel pripovedovati v glavnih potezih, kar je slišal danes od principala, in ji pri tem vnelo zagotavljal, da ni o vseh govoricah ničesar vedel. »Rada vam verjamem,« je zaupno dejala Lenora, »papa je tudi rekel, da so vse skupaj le prazne čenče.« Ob-

molnila je, kajti v tem trenutku se je spomnila, da je njen oče še dostavil, da je gospod Wohlfart lahko prav dober mož, da pa ne spada v to družbo. »In ker ste izvedeli, kaj se govori o vas, se hočete popolnoma izločiti iz naše družbe?«

»Da, hočem, kajti, če bi še nadalje ostal tukaj, bi se izpostavljal nevarnosti, da bi me smatrali za vsiljivca ali celo za goljufa.«

Lenora je vzravnila glavo ter užaljeno in nestrpno dejala: »Kar pojdite, gospod moj!«

To je bilo najboljšo sredstvo, preprečiti Antonu odhod, obstal je ter proseče pogledal na svojo plesalko.

»Zakaj že ne greste?« je vprašala še nestrpnejše.

Anton je obledel kot stena; z brezkončno boleščjo je pogledal jezni dami v obraz ter ji s tresočim se glasom dejal: »Recite mi vsaj, da ne boste o meni slabo mislili.«

»Sploh ne bom mislila na vas!« je z rezkim glasom odvrnila Lenora ter se obrnila proč.

(Dalje sledi.)

žrtvovali za ureditev avtonomnih financ dohodnino, da bi bilo ravno v njenem interesu, da ostane dohodnina še naprej oproščena doklad. Po členu 73. zakona o oblasni in srezki samoupravi spada med redne dohodke tudi oblasna doklada na državni davek, torej na vse davčne vrste brez izjeme. Po temlakem bi bila samouprava upravičena pobirati doklade tudi na dohodnino, čemur moramo odločno ugovarjati.

Nagibi, ki so bili merodajni za dosedanje oprostitve dohodnine od avtonomnih doklad, obstoje še naprej, oziroma bodo, čim se proširi pobiranje dohodnine na vse pokrajine naše države, obstojale še v povečani izmeri.

V zakonu ali v uredbi, s katero se bo normirala izmera državnih podpor in dotacij avtonomnim korporacijam, naj se torej stavi za državno podporo in dotacijo pogoj, da oblast in srez, oziroma občina ne pobira doklad na dohodnino in po uveljavljanju novega zakona o neposrednih davkih tudi ne na ev. uvedeni premoženjski davek.

TRBOVELJSKI PREMOG IN DRVA

ima stalno v zalogi vsako množino
Družba „ILIRIJA“, Ljubljana
Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.

Izvoz in uvoz.

Takse za uvoz lovskih pušk. Minister vojne in mornarice je zahleval, naj se izda naredba, po kateri naj se plačuje pristojbina za uvoz lovskih pušk in njihovih delov. Pristojbina za vsak del lovskih pušk bo znašala sto dinarjev.

Izvozna prepoved na Romunskem. — Zbog znatnega porasta cen za sladkor je romunska vlada izdala naredbo o prepovedi izvoza sladkorne repe, sladkorja, izdelkov iz sladkorja in čokolade.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Promet z vinom. Po podatkih objavljenih od vinološkega zavoda je promet z vinom radi pomanjkanja izvoza popolnoma prenehal. Transportirajo se majhne količine vina v državi sami za izključno domačo uporabo. V Primorje se uvaža dalmatinsko vino, in to belo po 6-7 Din, a črno po 5-6 Din liler. Na otoku Krku je še okoli 10.000 hl domačega vina in se ga sploh lahko nabavi po 4-4.50 Din za črno, a 5.50 Din za belo. V zagorskih vinogradih se prodaja vino po 2.50-3.50 Din za liler. V Medijemurju je še okoli 22.000 hl novega vina, ki se prodaja po 3.75-4.50 Din za liler. V daruvarsko-pakračkih vinogradih je cena za navadno vino 4-6 Din, a za finejši vino 10 Din in više za liler. V brodsko-gradiških vinogradih se lrguje z navadnim vinom po 5-6 Din, a s finejšim vinom od 7-10 Din za liler. V požegovskem okolišu se plača običajno vino po 4 Din, a fino vino po 7.50 do 9 Din za liler. V sremskem okraju (Fruška gora) kupujejo lrgovci iz Bačke navadno vino po 3.75-4.50 Din, a finejši po 4.50-5.- Din za liler.

Vinski sejem v Beogradu. Poljedelsko ministrstvo je sklenilo, da se bo priredil v Beogradu vinski vzorčni sejem za celo državo.

Industrija.

Petrolejska industrija v Rumuniji. V prvem četrtletju 1923 znaša po »Monitorul Petrolu-ju« produkcijska petroleja v Rumuniji 383.563 ton proti 321.846 tonam v istem času lanskega leta.

Nova dragocena kovina. V Papuaniji na Britanski Novi Gvineji so našli pri iskanju zlata osmiridij, ki je osemkrat dragocenejši nego zlato. Doslej uporabljajo osmiridij le v najmanjših količinah za končnice polnjivih peres in za finejši dele pri strojih. Dva in pol funta te kovine je doseglo zadnjič na Angleškem ceno 1200 funtov šterlingov. V Papuaniji so odkrili osmiridij pri iskanju zlata. Izpiralci zlata so našli neko modrosivo snov, katere pa niso poznali in so jo kot ničvredno metali proč. Eden izmed izpiralcev pa je le vzel kosce s seboj v tabor in ga tam pokazal inžen-

irju. Ta je dragoceno kovino takoj spoznal in vprašal, kje so jo našli. Povedali so mu, da pri izpiranju zlata, a da so najdene množine zavrgli. Inženir je takoj poslal iskali dragoceno rudo, a v tem so tropični nalivi slrugo napolnili in odnesli drobce osmiridija. Našli so le še nekaj koščkov. Sedaj bodo v Papuaniji v prvi vrsti iskali osmiridij.

Carina.

Izvozna carina v Poruhrju. Francoške okupacijske oblasti so uvedle izvozno carino za ves material, ki se izvaža iz te pokrajine in sicer 10 odstotne stvarne vrednosti.

Denarstvo.

Stanje papirnatega denarja v Jugoslaviji. Po izkazu Narodne banke z dne 15. maja smo imeli v prometu za 5 tisoč 480,539.355 Din papirnatega denarja.

Promet.

Šifrirane brzajavke dovoljene. Poštno ministrstvo je dovolilo, da smejo denarni zavodi, industrijska in lrgovska podjetja in lrgovski agenti uporabljati tajnopis za svoje brzajavke v tuzemskem in inozemskem prometu. Denarni zavod, industrijsko ali lrgovsko podjetje oziroma lrgovski agent, ki želi v svojih brzajavkah uporabljati tajnopis, mora vložiti pismeno prošnjo na pristojno poštno ravnateljstvo ali pa naravnost na poštno ministrstvo. Odločuje pa končno vselej le poštno ministrstvo. Prošnji je treba priložiti kod in ključ, katerega se hoče slranka posluževati za tajnopis. Kod in ključ ostane na ministrstvu. Letna pristojbina znaša sedaj 500 Din. Če se ta pristojbina med letom zviša, bo treba doplačati razliko.

Prometne izpremembe. Sprejemanje in odpošiljanje necarinske sporovozne robe v vozovnih nakladah za Sisak loco kakor tudi carinjenje onih pošilk pri uvozu in pri izvozu, za katere predpiše slranka carinjenje v Sisku, ki pa ne spadajo v carinski okoliš postaje Sisak, je pričeni od 26. maja t. l. do nadaljnjega ukinjeno. Do vključno 25. maja 1923 sprejele pošiljke iztečejo.

Promet ekspresnih parobrodov na Donavi. Prvo donavsko parobrodno društvo bo tudi letos sporazumno z Brodarskim snidikačom SHS vzdrževalo s svojimi velikimi eksportnimi parobrodi prometno službo za polnike in brzovozno blago med Dunajem, Bratislavo, Budimpešto in Beogradom s spremembo, da bodo letos vozile ekspresne ladje od Ruščuka in Gjurgjeva. Prvo polovanje z Dunaja v Beograd se ima vršiti dne 23. t. m., iz Beograda v Gjurgjevo 25. t. m. iz Beograda na Dunaj 23. t. m. V kraljevini SHS bodo pristajali ekspresni parobrodi v lukah: Beždan, Apatin, Aljmas, Vukovar, Novi Sad, Zemun, Beograd, Smederevo in Veliko Gradište; v Rumuniji: v Orsovi in Gjurgjevu a v Bolgariji: v Vidinu, Lomii, Somovitu, Listovu in Ruščuku. Promet med Dunajem in Beogradom se bo vršil trikrat na teden. Za polnike prvega in drugega razreda so na razpolago dobra kuhinja, spalna mesta in kabine. Kakor se poroča, so cene na teh parnikih, osobito v smeri iz Dunaja v Beograd mnogo nižje od železniških cen.

Iz naših organizacij.

Redni letni občni zbor gremija lrgovcev mariborske okolice. Dne 13. maja t. l. se je vršil redni letni občni zbor gremija lrgovcev mariborske okolice v goslini Kramberger v Krčevini. Udeležba je bila pičila (94 članov) proti visokemu stanju članov gremija. Načelnik pozdravi navzoče ter obžaluje, da se lrgovci tako malo zanimajo za svoje slanoske zadeve. Nalo prečita računski sklep za leto 1922, ki izkazuje gotovine koncem leta 3.525 Din 50 p. Na predlog pregledovalca računov g. I. Kostajnshek se da odboru absolutorij. Proračun za leto 1923 izkazuje vseh polrebščin 4.600 Din, katere je treba pokriti z inkorporacijskimi pristojbinami, sprejemnim in oprostim vajencev. Gremij šteje danes 415 neprotokoliranih lrvdk, protokoliranih pa 5. Pristopilo jih je na novo v minulem letu 36, odjavilo 12. Pomočnikov in drugih nastavlencev je pri gremiju 21, učencev 27. Od teh je bilo na novo vpisanih 8, oproščenih 5. Vršile so se tri odboreve seje in 1 redni letni občni zbor. Spre-

menil se je tudi § 24. gremijalnih pravil in sicer se je globa zvišala do 50 Din, namesto dosedanjih do 5 Din. Delegati za zvezo lrgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo se niso izvolili, ker se je z večino glasov sklenil izstop iz zveze. — Nalo so se vršile volitve novega načelstva in sicer je bil izvoljen za načelnika g. Franjo Resnik iz Krčevine, za namestnika g. Ivan Kostajnshek iz sv. Martina pri Vurbergu. V odbor so bili izvoljeni: gg. Rudolf Pölzl, Lajteršberg, Franc Vaupotič, Zg. sv. Kunigota, Alojz Ploj, Fala, Franc Dobaj, Sv. Jurij ob Pesnici, Josip Peršenonik, Pivola, Andrej Koren, Zg. Hoče. Namestniki: gg. Franc Lampreht, Ruše, Alojz Jager, Sv. Lovrenc na Pohorju in Franc Lebe, Pivola. — K zadnji točki dnevnega reda je načelnik opozoril člane na točno prijavo in odjavo obrlov, vajencev in pomočnikov ter plačevanja doklad, na kar je ob pol 4. uri popoldne zaključil načelnik občni zbor.

Razno.

Ustanovitev peruanskega konzulata v Zagrebu. Zagrebška lrgovinska in obrlna zbornica javlja, da je za častnega konzula peruanske republike v Zagrebu imenovan g. Josip Mikuličič.

Priprave za lrgovinsko pogodbo z Italijo. Dne 22. in 23. t. m. so se nadaljevale v kabinetu ministra zunanjih del dr. Ninčiča konference kompetentnih fakultetev ministrstva zunanjih del, članov naše paritelne komisije in članov sosvetovalnega odbora, ki se nahaja v Beogradu. Konferencam je prisostvoval dr. Ninčič v kolikor ni bil zaposlen pri sejah ministrskega sveta, njegov pomočnik Panja Gavrilovič in gg. Ljuba Nešič, dr. Rybač, vseučilišni profesor dr. Silovič, dr. Leginja, admiral Prica, g. Belen in Ranišlav Avramović in dr. Milan Todorovič. Na teh konferencah se je tudi razpravljalo o nekem do sedaj še neznanem predlogu Italijanov, namreč o sklepanju konvencije glede železniškega prometa med našo državo in Italijo. Italijanska vlada je predložila naši vladi tudi svoj projekt za to konvencijo o katerem se je razpravljalo specijelno. Konvencija bi morala biti enaka oni, katero so sklenile zainteresirane države z društvom južne železnice. Nadalje se je še govorilo o predlogu Italije glede prometa na progi Reka - Bakar. Določilo se je, da odpolujejo člani naše paritelne komisije v Rim dne 25. t. m. Razen teh oficijelnih sej, se je skoro v vseh političnih krogih razpravljalo o nadaljevanju del paritelne komisije in namenih Italije, da izsili čim več v svojo korist. Vsi politični krogi brez ozira na politične slranke so soglasni v tem, da ne sme naša vlada v vprašanju Reke in v vprašanju lrgovske pogodbe dovoliti niti najmanjšega popusta.

Nevročljive pošiljke za februar 1923. Poštno ravnateljstvo v Ljubljani je razposlalo na vse pošte v Sloveniji razglas o nevročljivih pošilkah za mesec februar 1923, ki je razobešen v prostoru za slranko na vseh poštinih uradih.

Dohodki pristojbin. Dohodki od pristojbin in kolekovine so znašali v aprilu mesecu 47.725.059.015 Din, lansko leto v istem mesecu pa samo 34.891.743.90 Din, t. j. letos v aprilu za 12.923.352.25 Din več kot lani. V prvih desetih mesecih letošnjega budgetnega leta 357 milijonov 253.242.82 Din, lansko leto ob istem času pa samo 253.385.735.90 Din, torej za 103.868.206.92 Din več kot lani v 10 mesecih.

Znižanje reparacijskih plačil za Bolgarijo. Po dolgotrajnih pogajanjih med Stambolijskim in reparacijsko komisijo je prišlo do sporazuma, glasom katerega bo komisija predlagala, da se bolgarske reparacije (vojne odškodnine) v znesku 2500 milijonov zlatih franco-

skih frankov znižajo na 550 milijonov. Bolgarija bi že lekom letošnjega leta pričela plačevati to svoto in sicer skozi 60 let letno po 15 milijonov zlatih frankov. Politični krogi v Sofiji so mnenja, da bo reparacijska komisija v Parizu ta načrt sprejela.

Italija zahteva nove koncesije od Turške. Po vesteh, ki prihajajo iz Angore zahtevajo zaslopniki nekaterih italijanskih družb v zmislu navodil, katere dobivajo od italijanske vlade, široke koncesije za eksploatacijo rudokopov v Herakleji. Zahteva temelji na dogovorih sklenjenih s prejšnjo turško vlado.

Konkurz velike berlinske tvrdke. — Tvrdka Julius Brün je ustavila plačevanje, ker je utrpela velike izgube v trgovini s koruzo. Primanjkljaj znaša baje poldrugo milijardo kron.

Tržna poročila.

Zagrebski žitni trg (25. t. m.) Poslavno baška odnosno vojvodinska poslaja no-lirajo: pšenica 440-450, koruza žolta 260-265, bela 290-300, defektna 160 do 250, rž 360-370, ječmen za pivovarne 320-340, za krmo 295-305, oves 290-297.50, fižol pisani 550-600, beli 450-550, pšenična moka »0« 675-705, »2« 650-680, »4« 625-655, za krmo 225-230, ržena 525-535, olrobi drobni 160-170, debeli 250. Tendencia mirna, neizpremenjena.

Živinski sejem v Mariboru (22. t. m.) Prignali so: 13 konj, 6 bikov, 118 volov, 313 krav in 10 telef. Cene za kilogram žive teže v kronah: debeli voli 60-65, poldebili 45-55, plemenski 30-44, biki za klanje 39-60, klavne krave debele 48-55, klavne krave poldebile 40-47, suhe krave za klobase 32-38, mlada živina 40-60, mlečne krave 40-50, telefa 62.

Dunajska lesna borza (23. t. m.) Ponudba izredno močna, povpraševanje zelo majhno. Cene ostajajo nespremenljive. Prodaja robni les (Kantholz) 10x10 in 10x13 za 450.000 Ka en kubični meter; dva vagona lesa za obdelovanje 20 mm od 16 cm naprej in 40 mm od 28 cm naprej za 450.000 Ka en kubični meter; bukova polena, trda, suha, drva za kurjavo v vagonih po 3 in pol milijona Ka. Ponudbe: smrekove deske 26 m, 5 in 4 m dolge, 560.000 Ka; oglje, mehko in trdo, po 1100 Ka za 1 kg; hola v butarah 260 Ka za 1 kg z nižjeavstrijske poslaje; mecesnov rezan les, bukovi loki, late 1 do 6 m dolge, mecesnovi stebri 50-80 mm 650.000 Ka.

Zaloga pri I. C. Kotar.

Originalno, zajamčeno pristno ERENYI DIANA francosko žganje

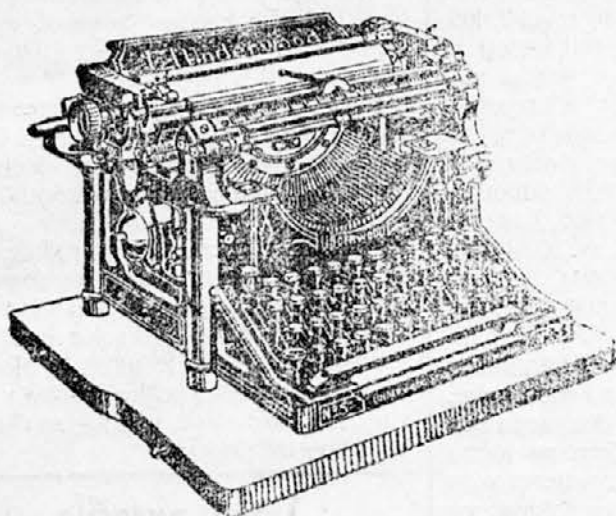
male steklenice, zaboji po 100 steklenic
srednje steklenice, zaboji po 50 steklenic
velike steklenice, zaboji po 25 steklenic

po originalnih tovarniških cenah, originalni tovarniški po-pust — je stalno na zalogi pri

FRANC GULDA — MARIBOR.

Posetnice

Izvršuje Tiskarna Merkur v Ljubljani
Simon Gregorčičeva ulica.

Underwoodnajboljši ameri-
kanski pisalni
stroj sedanosti!**Opalograph**razmnoževalni aparat,
razmnožuje strojno in
ročno pisavo paton ne-
izrabljive steklene plošče

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.
 Moderno vrejena popravilnica vseh pisal. strojev.

Udeležba

pri dobro vpeljani trgovini, industrijskem
 podjetju ali slično. Razpoložljiv kapital
 1 do 2 milijona kron. — Ponudbe pod
 „Sigurnost“ na uprav. „Trgovskega lista“.

SPECTRUM

Tvornica zrcalnih, kovnih i celuloidnih predmeta d. d.
 Telefon 21-47. — Brzjavlj.: „Spectrum“.

ZAGREB,

Kuhačeva ulica 13.

OGLEDALA

svih vrst i veličina.

BRUSIONA STAKLA

za pokučivo i kupaone i t. d.
 Moderna umjet. ustakljenja mjeđenim prečkama. — Ukrasi
 i uredjaji izloga, pullova itd. — Staklene pločice za
 tastere i šaltere. — Zaštitna stakla za automobile.
 Stakleni štitnici za vrata.

CELULOIDNI PREDMETI ZA TOALETU

Metalne kutije za duhan, cigarete itd.

NAPALJAČI ZA BENZIN.

Razni reklamni predmeti. — Džepne litarice i t. d.
 Členici i proračuni na zahtjev badava. — Uzorci pouzecem.

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić in drugi
 = Ljubljana =
 Bohoričeva ulica 24

Na veliko in malo!

Priporočamo: galanterijo, nogavice,
 potrebščine za čevljarje, sedlarje, rin-
 čice, podloge (belgier), nadalje potreb-
 ščine za krojače in šivilje, gumbe,
 sukanec, vezanine, svilo, tehnične deci-
 malne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

AVTO-
 MATERIAL
 VSAKO-
 VRSTNI
 KROJILNIŠKA
 LEŽIŠKA
 SPECIJALITETE
 NOVOŠTI
T. GOREC
 LJUBLJANA
 PALAČA LJ. KRED. BK.

Franc Erjavec

pri „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino
 in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

preje Hammerschmidt (Mühlhausen)
 nasproti križanske cerkve.

VINOCE

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
 namizni kis iz pristnega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmoder-
 neje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

IVAN ZAKOTNIK

Telefon št. 379.

mesni tesarski mojster

Telefon št. 379.

LJUBLJANA, Dunajska cesta 46.

Vsakovrsna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja
 za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla,
 stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga.

Tovarna furnirja.

Elektrotehnično
 podjetje

Leop. TRATNIK

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta šte. 25

Naprava kompletnih elektrarn za vsako napetost. —
 Zaloga raznih strojev, svetil. žarnic in inštalacijskega
 materiala. — Popravila elektromotorjev.

Naslov za brzjavke: Motor Ljubljana.

Načrte in proračune na zahtevo.

TONEJC & ROZMAN, MARIBOR.

Tomaževa žlindra, kalijeva sol, kajnit,
 koks za kovače ter livarne, bencin in
 ameriški petrolej vedno v zalogi.

Čilski soliter,

žveplo in modra galica.

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa
 popravila in v ožnja. Le prvovrstno
 blago in delo po solidnih cenah nudi
 Jugo-Avto, d. z o. z. v Ljubljani.

STAMPILJE
 vsah vrst
CIRIL SITAR
 LJUBLJANA
 Sv. Petra cesta 13

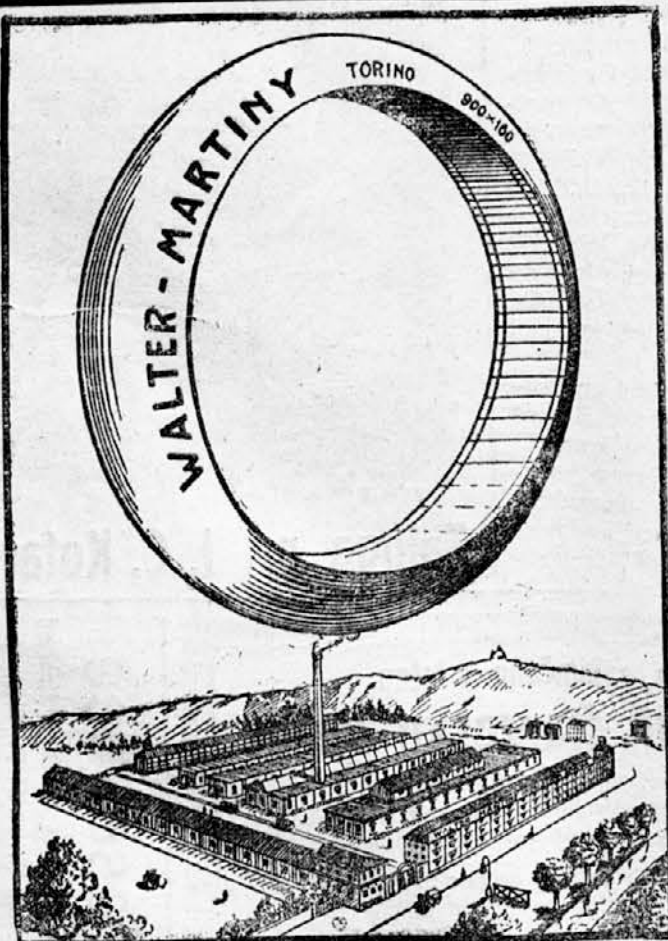
Priporočamo:

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
 Najboljši šivalni stroji v vseh opre-
 mah Gritzner, Kaiser, Adler za rod-
 binsko in obrtno rabo, istotam igle,
 olje ter vse posamezne dele za vse
 sisteme. Na veliko in malo!

Pristopajte kot član k
 društvu

TRGOVSKA AKADEMIJA!

Svetla

Telefon št. 588.

d. d.

LJUBLJANA

CENTRALA:

RIMSKA CESTA 2

HILSERJEVA ULICA 5

PODRUŽNICE:

DUNAJSKA CESTA 20

MESTNI TRG 25

Maribor

Zagreb

Beograd

TOVARNISKA ZALOGA POLNOGUMIJASTIH OBROČEV,
 pnevmatike in vsake vrste tehniških gumijevih cevi, auto-delov
 in vsakovrstnega auto-materijala.

Na razpolago

STISKALNICA za montiranje polnogumijastih obročev.

VELIKA ZALOGA ELEKTRO-MATERIJALA.

Zastopstvo svetlovnih tovarn.

Solidna in točna postrežba.

Cene brez konkurence.